

ÇOCUK BAKIM ELEMANI (SEVİYE 3) ULUSAL MESLEK STANDARDI

Meslek:	ÇOCUK BAKIM ELEMANI
Seviye:	3¹
Referans Kodu:	17UMS0609-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği Binbirçiçek Zihinsel ve Fiziksel Engelli Çocuklar Erken Tanı, Erken Tedavi ve Eğitimi Vakfı (Binbirçiçek Vakfı)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	25/05/2017 Tarih ve 2017/48 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	13/9/2017 - 30179 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

¹Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ASPİRASYON: Katı ya da sıvı besin maddeleri yeme eylemi sırasında solunum yoluna kaçmasını,

BASİT İLKYARDIM: Düşme, burkulma, kesik ve benzeri basit yaralanma durumlarında olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamaları,

BESİN: Çocukların temel yeme ihtiyaçlarını karşılayan sağlıklı gıdayı,

ÇOCUK: Çocuk Hakları Sözleşmesi çerçevesinde 0-18 yaşları arasındaki her birey çocuk olarak kabul edilir. Bu belgede geçen Bebek (0-3 yaş), Çocuk (4-8 Yaş), Ergen (9-18 Yaş) bireyleri,

EK GIDA: Bebek/çocukların temel besin ihtiyaçlarını karşılayan anne sütü dışındaki gıdayı,

FİZİKSEL ORTAM: Bebek/çocukların içinde buldukları ev/kurum ortamlarını,

GELİŞİM: Olgunlaşma, yaşantı ve öğrenme sonucunda bireyde görülen, döllemeden ölüme kadar gelişim alanlarında devam eden, düzenli ve sürekli değişimleri,

GÖZ TEMASI (GÖZ KONTAĞI): İki kişinin uygun mesafeden aynı seviyede göz göze gelmesini,

HİJYEN: Sağlığa zarar verecek şartlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümünü,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İNTERAKTİF İLETİŞİM: Bebek/çocuk ile çalışırken yapılmakta olan işlev hakkında onunla karşılıklı iletişim kurulmasını destekleyici davranışları,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KKD: Kişisel Koruyucu Donanımı,

ORTAM GÜVENLİĞİ: Bebeğin/çocuğun yaşadığı alanın çocuğun sağlığı ve gelişimini risk altına alacak tehlikelerden uzak olmasını,

OYUN: Çocuğun eğlenerek öğrenmesini sağlayan tüm gelişim aşamalarını olumlu yönde destekleyen etkinliklerin tümünü,

ÖZBAKIM BECERİSİ: Çocuğun kendi hijyen ve fiziksel ihtiyaçlarını kendi kendine karşılayabilmesini,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SÖZEL İLETİŞİM: Anlam üretmek için sözcük kullanılarak yapılan iletişim biçimini,

SÖZEL OLMAYAN İLETİŞİM: Anlam üretmek için sözcük kullanmadan yapılan iletişim biçimini,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek, zarar veya hasar verme potansiyelini,

UYGUN ORTAM: Sağduyuya, mantığa ve olağan düzene uyum sağlamaya olanak tanıyan ortamı,

YETKİLİ: Çocuk bakım elemanının sorumlu olduğu ebeveyn veya anne/babanın yetkilendirdiği kişileri,

ifade eder.

1. GİRİŞ

Çocuk Bakım Elemanı (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği ile Binbirçiçek Zihinsel ve Fiziksel Engelli Çocuklar Erken Tanı, Erken Tedavi ve Eğitimi Vakfı (Binbirçiçek Vakfı) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Çocuk Bakım Elemanı (Seviye 3), iş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gereklilikleri çerçevesinde, yetkisi dâhilinde ve tanımlanmış görev talimatlarına göre bebek/çocuk bakımını gerçekleştiren ve mesleki gelişim faaliyetlerini takip eden nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 5311 (Çocuk bakım hizmetleri veren elemanlar)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk analizi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu.

3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi.

Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi.

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Çocuk Bakım Elemanı (Seviye 3), bebeğin/çocuğun olduğu ev ortamında görev yapar. Mesleğin icrası esnasında iş kazası, meslek hastalığı, yaralanma ve sağlık sorunları oluşma riskleri bulunmaktadır. Bu risklerin tamamen bertaraf edilmesi ve önlenmesi için işveren tarafından gerekli önlemler alınır. Risklerin tamamen ortadan kaldırılmadığı durumlarda işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Mesleğe ilişkin diğer gereklilikler bulunmamaktadır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği ve çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.1	İSG önlemlerini uygulamak	A.1.1	Kendisini, çevresini ve bebeği/çocuğu etkileyeceğini gözlemlediği tehlike ve riskleri ilgili kişilerle paylaşır.
				A.1.2	Acil durumlarla ilgili yetkililerce belirlenen planları verilen göreve göre uygular.
				A.1.3	Gerekli durumlarda talimata uygun kişisel koruyucu donanım (KKD) kullanır.
		A.2	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.2.1	Bebek/çocuk bakım sürecinde çalışma ortamındaki kaynakları verimli kullanır.
				A.2.2	İş süreçlerinde ortaya çıkan atık malzemelerin bertarafına yönelik verilen talimatları uygular.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	İşlerini planlamak	B.1.1	Kendisine verilen işleri önceliklendirir.
				B.1.2	İş planını bebeğin/çocuğun değişen ihtiyaçlarına göre yeniden düzenler.
		B.2	Araç, gereç ve malzeme temin etmek	B.2.1	İşlere göre eldeki araç-gereç, malzeme gibi kaynakları kontrol ederek ihtiyaçları tespit eder.
				B.2.2	Tespit ettiği araç-gereç, malzeme ihtiyaçlarını yetkiliye bildirir.
				B.2.3	Gelen araç-gereç, malzemeleri kontrol ederek teslim alır.
		B.3	Fiziksel ortam düzenlemesi yapmak	B.3.1	Yürütülecek çalışmalar için çalışma alanında yapılması gereken düzenlemeler hakkında ilgili kişilerden talimat alır.
				B.3.2	Çalışma ortamında gelişim alanlarını destekleyici düzenlemeler yapar.
				B.3.3	Çalışma ortamında kazaya neden olacak tehlikeli durumlara (kaygan zemin, su dolu kova, prizler, küçük nesnelere ve benzeri) yönelik önlemler alır.
				B.3.4	Hijyen kurallarına uygun olarak bebeğin/çocuğun oyuncak, tuvalet, beslenme malzemelerini hazırlar.
				B.3.5	Bebeğin/çocuğun özelliğine göre gelişim alanlarını destekleyici uyarıcıları (mobil, çingirak, ayna ve benzeri) yerleştirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Bebek/çocuk bakmak (devamı var)	C.1	Bebegin/çocuğun bedensel temizliğini yapmak	C.1.1	Bebegin/çocuğun bezini hijyen kurallarına uygun ortamda ve zamanında değiştirir.
				C.1.2	Bebegin/çocuğun günlük vücut (saç, yüz, el, ayak ve ağız) bakımını uygun ortam, yöntem ve teknikle yapar.
				C.1.3	Bebegin/çocuğun banyosunu yöntem ve tekniğine uygun olarak yaptırır.
				C.1.4	Bedensel temizliğini yaparken bebek/çocuk ile gelişim düzeyine uygun olumlu interaktif iletişim kurar.
		C.2	Bebegi/çocuğu giydirmek	C.2.1	Bebegin/çocuğun kıyafet değişim ihtiyacını (kıyafetlerin ıslanması, kirlenmesi ve benzeri) belirler.
				C.2.2	Bebeg'e/çocuğa giydireceği kıyafetleri mevsimsel özelliklere ve ortam ısısına dikkat ederek seçer.
				C.2.3	Bebeg'e/çocuğa giydireceği kıyafetleri hijyen kurallarına uygun (temiz ve ütülü) olarak hazırlar.
				C.2.4	Bebegi/çocuğu bedensel ve ruhsal rahatsızlığa neden olmayacak şekilde giydirir.
				C.2.5	Giydirme sırasında bebek/çocuk ile gelişim düzeyine uygun olumlu interaktif iletişim kurar.
		C.3	Bebegi/çocuğu beslemek (devamı var)	C.3.1	Bebegin/çocuğun beslenme düzeni ve beslenme şekli hakkında yetkili kişilerden bilgi alır.
				C.3.2	Beslenme hazırlığı öncesi hijyen kurallarına uygun olarak kendi kişisel temizliğini yapar.
				C.3.3	Bebegin/çocuğun beslenmesinde kullanacağı besinleri ve araç gereçleri hijyen kurallarına uygun olarak temizler.
				C.3.4	Bebegin/çocuğun özelliğine uygun alması gereken miktarda ve özellikteki besini (sağılmış anne sütü, mama, ek gıda, gıda ve benzeri) yöntem ve tekniğine uygun olarak hazırlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Bebek/çocuk bakmak (devamı var)	C.3	Bebek/çocuğu beslemek	C.3.5	Bebegin/çocuğun gereksinimi doğrultusunda beslenmeye uygun pozisyonda tutarak uygun yöntemle beslenmesini sağlar.
				C.3.6	Beslenme sırasında oluşabilecek kazalara yönelik (aspirasyon ve benzeri) uygun müdahalelerde bulunur.
				C.3.7	Beslenme sonrasında uygun yöntem ve teknikle bebegın/çocuğun ağız, el ve yüz hijyenini sağlar.
				C.3.8	Beslenme sonrası uygun yöntem ve teknikle bebegın gazını çıkarır.
				C.3.9	Beslenme sırasında bebek/çocuk ile gelişim düzeyine uygun olumlu interaktif iletişim kurar.
		C.4	Bebegi/çocuğu uyutmak	C.4.1	Bebegin/çocuğun uyku düzeni ve uyuma şekli hakkında yetkili kişilerden bilgi alır.
				C.4.2	Bebegi/çocuğun gereksinimine göre uyuduğu fiziksel ortamı (ısı, ışık, ses, havalandırma ve benzeri) hazırlar.
				C.4.3	Bebegi/çocuğun gereksinimine göre yattığı ortamı güvenlik önlemleri ararak düzenler.
				C.4.4	Bebeg'e/çocuğa uyku için uygun kıyafetler giydirir.
				C.4.5	Uykuya geçiş etkinliklerini bebegın/çocuğun gelişim düzeyine uygun (ninni, kitap okuma ve benzeri) düzenler.
				C.4.6	Bebegi/çocuğu sağlık ve güvenliğini ön planda tutarak yatağına yatırır.
				C.4.7	Uyku öncesi ve sonrası bebegın/çocuğun bedensel temizliğini ve sağlığını korumaya yönelik önlemleri alır.
				C.4.8	Uyutma sırasında bebek/çocuk ile gelişim düzeyine uygun olumlu interaktif iletişim kurar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Bebek/çocuk bakmak	C.5	Bebegin/çocuğun sağlığına ilişkin gözlem yapmak	C.5.1	Bebegin/çocuğun sağlığı hakkında yetkili kişilerden bilgi alır.
				C.5.2	Bebek/çocuklarda ateş, burun akıntısı gibi sağlığının bozulduğunu gösteren belirtileri gözlemler.
				C.5.3	Bebek/çocukların sağlığına ilişkin yaptığı gözlemleri yetkili ile paylaşır.
				C.5.4	Bebek/çocuklarda ateş, burun akıntısı gibi sağlığının bozulduğunu gösteren belirtiler için aldığı talimat doğrultusunda gerekli önlemleri uygular.
				C.5.5	Bebek/çocukların sağlığına ilişkin aldığı önlemleri yetkili ile paylaşır.
				C.5.6	Düşme, yaralanma ve benzeri acil müdahale gerektiren durumlarda basit ilkyardım müdahalesinde bulunarak yetkiliye bilgi verir.
		C.6	Bebegin/çocuğun gelişimini desteklemek	C.6.1	Bebek/çocukla göz kontağı kurarak gelişim düzeyine uygun sözel ve sözel olmayan iletişim kurar.
				C.6.2	Bebek/çocukla birlikte ev ortamında ve dış mekânlarda oyunlar oynar.
				C.6.3	Bebeğe/çocuğa gelişim düzeyine uygun kitap okur.
				C.6.4	Bebek/çocukların gelişimine ilişkin yaptığı gözlemleri yetkili ile paylaşır.
				C.6.5	Bebek/çocukların yaşadığı ortamda gelişimini olumsuz etkileyecek (aile içi şiddet, ihmal, istismar ve benzeri) durumları ilgili kişi ve/veya kurumlara (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, polis, çocuk izleme merkezleri olan hastane ve kurumlar ve benzeri) bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Mesleki gelişim faaliyetlerini takip etmek	D.1	Mesleki eğitimlere katılmak	D.1.1	Günlük bebek/çocuk bakımı uygulamaları çerçevesinde, yetkilinin yönlendirmeleri doğrultusunda eğitim ihtiyaçlarını belirler.
				D.1.2	Tespit ettiği ihtiyaçlar çerçevesinde yetkilinin yönlendirmesiyle düzenlenen eğitimlere katılır.
		D.2	Kişisel mesleki gelişimini sağlamak	D.2.1	Mesleğindeki gelişmeleri yetkilinin yönlendirmeleri çerçevesinde takip ederek mesleki bilgisini günceller.
				D.2.2	Yürüttüğü bakım süreçlerine ilişkin bilgi ve deneyimlerini iş süreçleri dâhilinde ilgililere aktarır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Beslenme materyalleri (biberon, mama ve benzeri)
2. Destek materyalleri (kitaplar, oyun materyalleri ve benzeri)
3. İlk yardım malzemeleri
4. Kişisel koruyucu donanım (eldiven, önlük, maske ve benzeri)
5. Temizlik materyalleri (banyo malzemeleri, bez ve benzeri)

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgi ve becerisi
2. Basit düzeyde bebek/çocuk sağlığı ve hastalıkları bilgisi
3. Basit ilkyardım bilgi ve becerisi
4. Bebeğin /çocuğun gelişimini desteklemeye yönelik uygulamalar bilgi ve becerisi
5. Bebek/çocuk gelişimi alanındaki temel kavramlar bilgisi
6. Bebek/çocuklarda sağlıklı beslenme bilgisi
7. Çevre koruma bilgi ve becerisi
8. Etkili dinleme ve konuşma bilgi ve becerisi
9. Farklı sosyo-kültürel gruplarla çalışma bilgi ve becerisi
10. Gözlem yapma becerisi
11. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
12. Mesleki etik kurallar ve yasal kurallar bilgi ve becerisi
13. Planlama ve organizasyon bilgi ve becerisi
14. Problem çözme ve alternatif düşünme bilgi ve becerisi
15. Sözel/sözel olmayan iletişim bilgi ve becerisi
16. Stresle baş etme bilgi ve becerisi
17. Temel sağlık bilgisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Çalışma ortamındaki ilişkilerinde olumlu ve duyarlı olmak
2. Çalışma süreçlerinde kaliteye önem vermek
3. Çalışma süreçlerini etik ve yasal kurallara uygun yürütmek
4. Çalışma zamanını işe uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
5. Çalışmalarında sabırlı, dikkatli ve titiz olmak
6. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
7. Bebeğin/çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen durumlara karşı (ihmal, istismar, şiddet ve benzeri) duyarlı davranmak
8. Bebekle/çocukla uygun ses ve tonda konuşmak

9. Geribildirimlere ve eleştirilere açık olmak
10. İletişimde beden dilini kullanmak
11. İş sağlığı ve güvenliği düzenlemelerini benimsemek
12. Kişisel hijyen ve bakımına dikkat etmek
13. Kültürler arası değerlere duyarlı olmak
14. Mesleğine ilişkin konularda paylaşımcı olmak
15. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak
16. Mesleki gelişimini sürdürmeye önem vermek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Çocuk Bakım Elemanı (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.